

កំព្រាតក ល ចាន់ 20 ឯ ៦ តុលា

៩០៨

ជ.នីមួយ វិបីទាញរូប

នាទី

កំព្រាតទីផែនទូលា-ស៊ូហាងពលសំគាល់

៩០៩

ជ.លេខាងក ថ្វាស៊ូទូលា

ឱដពិនិត្យ ធម៌យុទ្ធឌី

គណន៍ការប្រជាធិបតេយ្យ 20 ឯ ៦ តុលា
គណន៍ការអភិវឌ្ឍន៍ការប្រជាធិបតេយ្យ
(អងគ្គរាជីនឹង)

คำประกาศ ณ วาระ 20 ปี 6 ตุลา

เรามาชุมนุมในที่นี้เพื่อรำลึกถึงการจากไปของเพื่อนรักเมื่อ 20 ปีก่อน เพื่อแบ่งปันความเจ็บปวดจากหัวใจของพ่อแม่ครอบครัวของเพื่อนเรา เพื่อบอกให้ท่านทราบว่าเรา รัก เคารพ และภูมิใจในลูกหลานของท่าน เพื่อมอบความเคารพและภูมิใจในลูกหลานของท่าน เพื่อมอบความเคารพนับถือที่สุดต่อผู้เสียสละอีกมากอันเกี่ยวเนื่องกับเดือนตุลา หั้งการลอบสังหารทำร้ายในที่สาธารณะก่อน 6 ตุลา 2519 และการเสียสละของเพื่อน ๆ อีกหลายคน การสูญเสียอุดมคติปฏิวัติ เพื่อบอกให้ครอบครัวของท่านเหล่านั้นทราบว่า เรา รำลึกถึงท่านเหล่านั้นเสมอ

ประมาณ 20 ปี มาแล้วที่คนเดือนตุลาลายเป็นผู้พ่ายแพ้ ครั้งแรกบดลงด้วยการสังหารหมู่ที่ธรรมศาสตร์ อีกครั้งบดลงด้วยความสิ้นหวัง เสียใจ หมดศรัทธาและพลังชีวิตที่จะต่อสู้ในระดับต่าง ๆ กัน

แต่เราเข้าใจชีวิตของคนเดือนตุลาไม่ได้พ่ายแพ้เลย อำนาจไม่เป็นธรรมที่ใช้ความโหดร้ายปราบปรามประชาชนต่างหากที่พ่ายแพ้ เพราะประวัติศาสตร์จะเป็นพยานถึง

ความล่มสลายทางศิลธรรมของอำนาจดังกล่าวไม่ซ้ำก็เริ่ง อำนาจอันโน้มเน่าที่คิดแต่จะได้อำนาจแต่ไม่รู้จักประชาชนต่างหากที่พ่ายแพ้ล่มสลาย

ประวัติศาสตร์สร้างคนเดือนตุลาให้อุทิศตนเองเพื่อเปิดเผยถึงความเสื่อมเสียของศิลธรรมและความอับจนทางปัญญาของอำนาจรัฐไทย คนเดือนตุลาตระหนักรู้ถึงเกียรติที่ได้ต่อสู้โดยเอาชีวิตและวิญญาณเป็นเดิมพัน เพื่อเปิดเผยหั้งด้านที่เป็นความหวังและด้านที่อับปางเช่นสังคมไทยของเรา

แต่สังคมไทยยังปฏิเสธความอับจนพ่ายแพ้ของตนของต่างหาก จึงหลีกเลี่ยงที่จะจดจำวันลึก ปฏิเสธที่จะเรียนรู้จากสิ่งที่คนเดือนตุลาอุทิศไว้ให้ด้วยชีวิต

คนเดือนตุลาที่เคยสักเหมือนว่าตนเองพ่ายแพ้กลับเรียนรู้ เติบโต ยกระดับสติปัญญาและจิตวิญญาณ

ขัยชนะและความพ่ายแพ้ต้องพิสูจน์กันยาวนานทั้งประวัติศาสตร์

แต่เกียรติภูมิ ศักดิ์ศรี และความมั่นคงหนักแน่นในชีวิต พิสูจน์ด้วยหัวใจเราเอง

ณ ปีที่ 20 หลัง 6 ตุลา 2519 พากเรามิได้มาชุมนุมเพียงเพื่อความโศกเศร้า เรามาเรียกคืนชีวิตที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีต่างหาก

ณ ปีที่ 20 หลัง 6 ตุลา 2519 เราจึงขอประกาศอย่างมั่นใจว่า ชีวิตที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี คือชีวิตที่ผูกพันจิตวิญญาณไว้กับความไม่ผันเที่ยปฎิเสธการกดขี่ข่มเหง การเอารัดเอาเบรี่ยน เป็นความไม่ผันที่เชิดชูเสรีภาพ ต่อสู้เพื่อผู้ยากไร้ มีใช้ความมั่นคงรั่วไหล หน้าตา หรืออำนาจในการบริโภคและครอบครองทรัพยากร

ชีวิตที่ต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมคือชีวิตที่มีเกียรติ ตลอดหั้งชีวิตและไม่เคยแพ้ ไม่ว่าจะแพ้ชนะในทางการเมืองอีกกี่ครั้งก็ตาม

สังคมการเมืองไทยกำลังเข้าสู่ทางตันเพราะปฏิเสธอำนาจประชาชน สังคมรัตนธรรมไทยเต็มไปด้วยความรุนแรงในรูปลักษณะต่าง ๆ ทุกวัน คุณค่าของชีวิตถูกด้อย

คนทุกรุ่นที่ผูกพันกับเดือนตุลาเดย์ไม่เป็นประวัติศาสตร์สร้างเรามาอย่างนั้น
ณ ปีที่ 20 หลัง 6 ตุลา สังคมไทยกำลังต้องการครรภาระและพลังชีวิตของเราระบุที่จะมีบทบาท
มากขึ้นในการต่อสู้แก้ปัญหาต่าง ๆ ครรภาระและพลังชีวิตของเรามาจากสติปัญญาที่เรา^๔
เรียนรู้จากอดีต และมาจากการจิตวิญญาณเดือนตุลาที่ไม่มีวันตาย

แต่ ณ พ.ศ. นี้ พลังของคนทุกรุ่นที่ผูกพันกับเดือนตุลา คงมีได้หมายถึงการ
รวมตัวเป็นองค์กรที่ห่วงจะชื่นนำใคร เรามีบทเรียนราคาราแพง

ตรงกันข้ามความแตกต่างหลากหลายแต่ผูกพันเชื่อมประสานกันด้วยประสบการณ์
สติปัญญา จิตวิญญาณและความไฟแรงเพื่อความเป็นธรรมและผู้ยากไร้ จะเป็นพลังและเป็น
ทางออกแก่การเมืองและประชาธิปไตยของประชาชนอย่างสำคัญยิ่ง

ในวาระ 20 ปี 6 ตุลา เราขออภัยนั่น

6 ตุลาจักต้องเป็นบทเรียน อ่านใจรู้ไม่มีลิทธิ์ใช้ความรุนแรงกับประชาชน เรา
จักสืบทอดจิตใจกล้าต่อสู้เพื่อสังคมที่ดีงามต่อไป เรายังทำให้ประชาธิปไตยของประชาชน
เป็นจริงให้จงได้

เราเชื่อว่าด้วยวิญญาณของเพื่อนรักที่จากไปเมื่อ 20 ปีก่อน เป็นประจักษ์พยาน
อยู่กับเรา ณ ที่นี่

เรายกน้ำเพลังและจิตวิญญาณของเพื่อนที่จากไปไปอยู่ในใจเราตลอดไป

จากวันนี้ พากเราจะรวมกำลังร้อยรัชรัตน์มือกันต่อไปเพื่ออนาคตที่ดีของ
สังคมไทย

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

คำปราศรัยเดือนตุลา-สู่อนาคตสังคมไทย

ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ได้กล่าว คำปราศรัยเดือนตุลา-สู่อนาคตสังคมไทย
ในช่วงของการกล่าวสุนทรพจน์ของบุคลกลุ่มต่าง ๆ ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 6
ตุลาคม 2539 ส่วนหนึ่งของงานรำลึก 20 ปี 6 ตุลา

มิตรสหายทั้งหลาย ไม่ได้พบกันนาน วันนี้ ขอครัวห่านด้วยบทกวีหนึ่งบท

วันนี้มีดีใช้มีเดสนิก	ไฟดวงนิดยังมีแสง
ขอเพียงลมพัดมาแรง	เก้ามอดแดงก็จะลาม
ทุ่งน้ำรักใช่รักหมด	นั่นข้าวสดขึ้นแทรกหนาม
ขอเพียงฝนจากพื้นที่	ข้าวจะงามห่วงหมูข้าว
ถึงเมืองลินชี้ลินหวัง	เพื่อนเออຍังแสวงหา
ขอเพียงช่วงแห่งเวลา	มวลประชาจะรวมพลัง

สวัสดิ์ครับพี่น้องทุกท่าน.... พม..เสกสรรค์ ประเสริฐกุล ผู้ชายเดือนตุลา ครั้งหนึ่งเราเคยต่อสู้เพื่อสิ่งที่ดีงาม 20 ปีผ่านไป และไปข้างหลัง ครั้งหนึ่งเราเคยอุทิศชีวิตเพื่อสิ่งที่เก่าในสังคมไทย ความเยาว์วัยอาจทำให้เราผิดพลาด พลาดพลั้ง แต่ในยุคนั้นไม่มีใครเลยที่จะมองข้ามพลังของคนรุ่นเราระบุการณ์เดือนตุลาคม ไม่ว่าจะเป็น 14 ตุลาคม หรือ 6 ตุลาคมในหลายมิติเราไม่เคยคิดที่จะให้มันเกิดขึ้นยิ่งเพระมันคือความทุกษ์ร้อนกดนับร้อยันพันที่ครั้นเกลียวเป็นหนึ่งเดียว

แต่ว่าเหตุการณ์เดือนตุลาคมย่อมแยกไม่ออกจากหัวใจของคนรุ่นเราระบุการณ์ที่ถูกหล่อหลอมถูกสร้างให้เป็นหัวใจที่มีความผันมีจิตวิญญาณ มีความปรารถนาดีที่จะเห็นเพื่อนมนุษย์ทั้งหลายเป็นพี่น้องกัน ที่จะเห็นมาตุภูมิปราศจากการกดขี่เบียดเบียนหัวใจเช่นนี้อยู่ข้างกาลเวลา

พี่น้องครับ 20 ปีก่อน แม้เราจะต้องเผาเพื่อน ไม่กี่ปีต่อมาต้องผงความคิดทางการเมืองที่คิดพลัง

แต่วันนี้ ความผันและจิตวิญญาณ ยังคงอยู่และในวันนี้เราจะยืนมั่นมาจากที่ซ่อนอีกรั้งหนึ่ง

พี่น้องทั้งหลาย...

กล่าวโดยสมรภูมิไม่ว่าการเมืองหรือการทหาร โลกตราชาน้ำร้าวเราฝ่ายแพ้ แต่สมัยก่อนน้อยคนนักที่จะมองข้ามพลังของเรา เราต่อต้านแผ่ตึกการ เพราะด้วยความวัยเยาว์เราคิดเอาง่ายๆ ว่าถ้าโลกปราศจากการผูกขาดอำนาจ แล้วอะไร มันจะดีขึ้น เราฝันถึงเทพีเสรีภาพในชุดขาวเป็นหญิงสาวที่สวยสดงดงาม

แต่แน่นอนเมื่อมองข้อนหลังไปแล้วการกดขี่มหengลดลง ทุกวันนี้ไม่มีใครเที่ยวไปเข่นฆ่าลังหารประชาชนตามใจชอบ นั่นเป็นผลงานของพวกเรา

แต่ 20 ปีผ่านไป เราได้เรียนรู้ว่าอำนาจราษฎรแม้ไม่ถูกผูกขาดแต่เมื่อเอามันเข้ามาตลาดหุ้น มันก็อาจไม่มีอะไรดีขึ้น การเลือกตั้งไม่ใช่คำตอบของทุกสิ่งทุกอย่าง

การพัฒนาเศรษฐกิจที่ผ่านมา 7 แผนส่งผลให้คนรวย รวยขึ้น คนจนจนลง ทุกวันนี้ที่ยังอยู่ได้เส้นแบ่งความยากจนอาจมากถึง 17 เปอร์เซ็นต์ ในขณะเดียวกันที่อยู่เหนือความยากจนถึงน้อยกว่าอาจมีถึง 50-60 เปอร์เซ็นต์ โลกlevelingทั้งๆ ที่เราได้พยายามแล้ว

แน่นอน ความยากไร้ของประชาชนไทยในขณะนี้ อาจไม่อยู่ในสายตาของคนชั้นกลางในเมืองหลวง เพราะ 14 ตุลาคม 2516 ได้ช่วยปลดปล่อยพวกเราในทางเศรษฐกิจ เราทำลายทุนผูกขาดทุนชุมชนทางเปิดโอกาสให้ผู้อุดสาหะวิริยะก้าวขึ้นมาเป็นชนชั้นนำในสังคม

แต่น่าเสียดายเมื่อเข้าประสบความสำเร็จแล้วไม่ได้ครุ่นคิดถึงเพื่อนที่เหลือในประเทศชาติเดียวกัน ความยากจนที่ยังคงค้างในชนบท พี่น้องทั้งหลาย อาจไม่ได้อยู่ในสายตาของคนกรุงเทพฯ

คนเมืองหลวงทุกวันนี้ จิตสำนึกรสึ้นสุดแค่บางนา จิตสำนึกรสึ้นสุดแค่รังสิต จิตสำนึกรสึ้นสุดแค่ปีนเกล้า พี่น้องที่ยากจนในชนบทยากนักที่จะมีชีวิตรักษาสุขภาพ เขาได้เปรียบในทุกขอบเขตทุกประมณฑล 20 ปีผ่านไปแม้พวกเราจะมีผลงานมากมาย แต่ปัญหาเหล่านี้เราไม่อาจมองข้ามไปได้

ทุกวันนี้คนชนบทมีรายได้ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคนในเมืองหลวง สรัสดิการดังเดิมซึ่งเคยเป็นธรรมชาติเป็นป่าเขาก็ลดลง ในปี 2516 เรายังมีศิริป้าอยู่ในประเทศไทย 42 เปอร์เซ็นต์ ในปีน้ำจะไม่ถึง 20 เปอร์เซ็นต์และถ้านับถึงปัจจุบันที่สุดอาจเพียงแค่ 10 เปอร์เซ็นต์

แต่ดังแต่เดิมมา ชีวิตในชนบทล้วนอาศัยป่าเข้าลำเนาไฟรเป็นหลังพิง รายได้ที่เป็นเงินตราเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่ง แต่ในวันนี้ ความยากจนในชนบทมันไม่ใช่เป็นความยากจนที่สัมพัทธ์เหมือนแต่ก่อน หากแต่เป็นความยากจนที่สัมบูรณ์เป็นความยากจนที่ไม่สามารถพึ่งพิงธรรมชาติ ซึ่งเป็นมาตรฐานดังเดิมให้เลี้ยงปากเลี้ยงห้องเหมือนสมัยโบราณได้

พื้นทองทั้งหลาย...

ชีวิตที่ยากไร้มันนัยมากกว่าเรื่องของปากห้อง นั่นหมายถึงการเสื่อมทรุดของคุณภาพชีวิต นั่นหมายถึงการเสื่อมทรุดของวัฒนธรรมเป็นความอับจนซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของแรงงานของประเทศไทย ส่งผลต่อปัญหาอาชญากรรม โสแกน์ และที่น่าเจ็บช้ำมากที่สุดก็คือส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

พื้นทองครับ...ในขณะที่คนรุ่นเราต้องเผชิญกับชะตากรรมทางประวัติศาสตร์ ต้องพ่ายแพ้แม่คุณสมบัติที่ชนชั้นกลางในเมืองหลวงปราบนา สิ่งนี้เมื่อบรรลุภารกิจระบบอุปถัมภ์คดีย่อย กึก กวน แกงต่างๆ มันทำให้ระบบการเมืองของเราไม่มีเสถียรภาพ ล่าสุดการยุบสภาโดยรัฐบาลบรรหาร ศิลปอาชาเป็นตัวอย่างที่ดี แต่ว่าในเมื่อระบบการเมืองเองมีปัญหาเสียแล้วปัญหาที่เหลือจะแก้ได้เช่นไร

พื้นทอง..เรื่องราวทั้งหลายของคนรุ่นเรามันอาจแยกไม่ออกจากประวัติศาสตร์ ของสังคมไทย แต่ขณะเดียวกันประวัติศาสตร์มีตระรากของมนุษย์ เราเสียสละ เราตายกันบนพื้นหญ้าแห่งนี้ทุกดันทุกไปล้วนเป็นหยาดเลือดของพากเราะปกคลุ่ม แต่ในวันนี้คนไทยจำนวนมากเปลี่ยนเสื่อมไปร่วมที่ให้หายาวย

ประเทศไทยปลดปล่อยไฟร์ทัสนี้ 2448 แต่ว่าทุกวันนี้เสรีชนยังไม่ได้ก่อเกิด

ความยากไร้ในชนบทเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีพฤติกรรมด้อยดุลทางการเมืองใช้ประโยชน์เข้าไปข้อสิทธิ ข้อเสียงในนามของประชาธิปไตย พื้นทองลองคิดดูคุณไทยจน

ขาดหายลูกสาวในสิทธิเสียงที่เป็นนามธรรมให้ขาดไปจาก ในเมื่อลูกเลือดเนื้อเชือไขของตัวเองยังขายได้ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ระบบการเมืองที่เป็นอยู่เราจะเรียกว่าประชาธิปไตยได้เต็มปากก็คงจะยากเดี๋มที่

พื้นทองทั้งหลายครับ...

ไม่เพียงแต่เท่านั้น ระบบการเมืองที่เป็นอยู่ยังคงอิงแอบกับระบบการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง ซึ่งมีอายุเกินร้อยปีแล้ว มันอาจเคยก้าวหน้ามันอาจเคยแก้ปัญหาของแผ่นดิน แต่ในวันนี้มันเป็นภาระ ผู้คนที่ได้รับเลือกตั้งหรือข้อเสียงเข้ามาย้ายที่สุดก็ต้องมาสร้างอำนาจอยู่ในศูนย์กลาง

ด้านหนึ่งต้องมาเอาใจคนกรุงเทพฯ ซึ่งไม่ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ของคนทั้งประเทศด้านหนึ่งก็ไม่มีคุณสมบัติที่ชนชั้นกลางในเมืองหลวงปราบนา สิ่งนี้เมื่อบรรลุภารกิจระบบอุปถัมภ์คดีย่อย กึก กวน แกงต่างๆ มันทำให้ระบบการเมืองของเราไม่มีเสถียรภาพ ล่าสุดการยุบสภาโดยรัฐบาลบรรหาร ศิลปอาชาเป็นตัวอย่างที่ดี แต่ว่าในเมื่อระบบการเมืองเองมีปัญหาเสียแล้วปัญหาที่เหลือจะแก้ได้เช่นไร

พื้นทองทั้งหลาย อันที่จริงปัญหาของประเทศไทยเราไม่เพียงแต่สั่งสมมาแต่โบราณกาล แต่บัดนี้ประวัติศาสตร์ได้เปลี่ยนผุกไปสู่ที่เขารีบกันร่างโลกาภิวัตน์ได้ฉุดลากประเทศไทยของเราเข้าไปสู่ยุคสมัยใหม่พร้อมด้วยจุดอ่อนข้อด้อยทั้งปวง ปัญหาเดิมยังไม่ได้รับการแก้ไข ปัญหาใหม่จะมีผู้ใดเป็นผู้ดูแล

พื้นทองทั้งหลาย ทุกวันนี้เข้าเรียกว่าโลกใหม่ไฟร์ฟรอน ทุนขัมชาติไม่พอใช้การลงทุนในประเทศไทยหันไปลงทุนในเวียดนาม อินโดจีนทั้งปวง ไปลงทุนในประเทศไทยจีน ถ้าถามว่าแผ่นดินนี้มีโครงสร้าง คุณไม่สนใจคนในประเทศไทยมีงานทำมากน้อยแค่ไหน ที่ผ่านมา 7 แผนพัฒนาประเทศไทยเรอาศัยแรงงานราคากลางจุดขายของแผ่นดิน ผลิตสินค้าส่งออกประเทศไทย ในวันนี้แรงงานของเราเรียกร้องที่จะมีค่าแรงสูงขึ้น แต่ปรากฏว่าผู้ที่หากินกับหยาดเหงื่อแรงงานของเขามิสามารถที่จะสนองความต้องการของเพื่อนร่วมชาติด้วยกัน เขานำแรงงานต่างชาติเข้ามา 1 ล้านคนเพื่อจะให้มันถูกต่อไป พื้นทองทั้ง

หลายทุกวันนี้ผลประโยชน์ของชาติอยู่ที่ไหน และถ้ามันมีจริงมีผู้ใดเป็นผู้ดูแล มีผู้ใดบังคับใช้คุ้มครองผลประโยชน์ของคนทั้งหมดในประเทศไทย

ผลพวงของการเบิดตลาดสังคมนิยม ไม่ว่าจะในอินโดจีน ในพม่า ในจีน กระทั่งยูโรปตะวันออก ทำให้ชุดขายเก่าๆ ของประเทศไทยที่อาศัยแรงงานราคากฎาก และอาศัยการขายลูกสาวแห่งแหน่งเดินขายไม่ได้อีกต่อไป เราจะหารายได้เข้าประเทศได้ยังไงในเมืองสิ่งที่เราเคยผลิตสิ่งที่เราเคยสร้างขึ้นมาโดยอาศัยว่ามีราคากฎากว่าคนอื่น บัดนั้นใช้ไม่ได้... มีที่อื่นถูกกว่า

แน่นอนในยุคโลกาภิวัตร หลายประเทศเข้าปรับเปลี่ยนฐานแรงงานของเขาราชการไทยยามที่จะสร้างคุณภาพของแรงงานของเข้า ซึ่งหมายถึงปรับระบบการศึกษา อย่างในมาเลเซียทุกวันนี้เขาไม่ผลิตสินค้าราคากฎาก เข้าผลิตสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูง สุด คนที่เป็นครูในระบบการศึกษาของเขานี่รายได้สูงสุดติดอันดับ 1 ใน 10 ของประเทศไทย แต่คนที่เป็นครูในบ้านเรามา ถามว่าทุกวันนี้ติดอันดับเท่าไหร่ในหมู่ผู้อื่นๆ ก็ได้

พื้นท้องทั้งหลาย ใครเล่าจะปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาของไทยซึ่งไม่เพียงกดซี่โครงน้ำภูมิบัญญาของเยาวชน หากยังตอบแทนครูบาอาจารย์ด้วยรายได้ที่ไม่ต่างไปจากคนหน้าหักกินคำ ถามว่าใครจะเป็นผู้แก้ไข

ขณะเดียวกัน เดียวนี้เป็นยุคโลกาภิวัตรทั้งโลกข้าวสารถึงกันหมด โลกกำลังเดือดร้อนด้วยสภาวะแวดล้อม การผลิตทางอุตสาหกรรมในรอบ 200-300 ปีที่ผ่านมา ได้ทำให้อุณหภูมิโลกสูงขึ้น ไม่ใช่ไม่นานมันก็จะไปปลายหน้าแข็งที่ข้าวโลกลายเป็นมะลีท่อนทั่วทั้งบ้าน แผ่นดินอย่างกรุงเทพฯ ไม่อาจจะอยู่ได้อีกหลายๆ แห่งในโลกไม่สามารถที่จะมีชีวิตอยู่เนื่องด้วยความร้อนน้ำทะเล การเผาผลิตภัณฑ์ ในการบริโภค อุปโภคมาถึงจุดที่เป็นบัญหาอย่างยิ่ง

พื้นท้องทราบใหม่ครับ 7 แผนพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมาเราสร้างความไฟแรงให้กับประชาชนไทย เรานอกพากษ่าว่า วันหนึ่งคุณจะอยู่ดีกินดีถ้าคุณเข้าร่วมกระบวนการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข แต่วันนี้รายได้ของคนจำนวนมากกลับน้อยลงกว่าเดิม

ที่ผ่านมา 7 แผนพัฒนาประเทศไทยมีผู้ได้รับผิดชอบว่าความสุขที่บังเกิดขึ้นในสังคมไทยนี้จะได้กระจายไปอย่างทั่วหน้า รูปแบบการพัฒนาของกรุงเทพฯ ทุกวันนี้สามารถเป็นต้นแบบของประชาธิรัฐได้แล้ว ชีวิตที่รอดูด น้ำท่วม เดินทางด้วยความเร็ว 8 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ทั้งๆ ที่ใช้รถเมอร์เซเดสมันเป็นอย่างของจังหวัดใดได้บ้างในประเทศไทย

ชีวิตต้องมีเงินเดือนเกิน 5 หมื่นจึงจะสามารถออกตัวเองได้ว่ามีความสุข มันเป็นแบบอย่างอันได้บ้างกับประเทศไทย

บัญชาเหล่านี้ยังไม่ต้องเอียงถึงสังคมอุดมการณ์ที่เต็มไปด้วยมลพิษเต็มไปด้วยสารพิษ ขยายเคมีต่างๆ สังคมเมืองที่บริโภคโดยปราศจากความยั่งยืน

เราจะเรียกร้องให้คนในหมู่บ้านมาใช้ชีวิตเช่นนี้กันแน่หรือ?

แต่ขณะเดียวกันเราจะถอนตัวจากเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพของบรรพบุรุษได้หรือไม่?

ที่ดินทุกวันนี้ใกล้จะหมดลืนแผ่นเดินไทย แบ่งหารเท่าไร 5 แสนตารางกิโลเมตรก็ไม่เคยเพียงพอ ทุกๆ 5 ปี 10 ปี มีครอบครัวใหม่เกิดขึ้นในขณะที่ผลผลิตของเราต่ำกว่าได้หัวน 3 เท่า ต่ำกว่าสหราชอาณาจักร 3 เท่า มีรัฐบาลได้บังคับรุนแรงที่คุ้นเคยถึงการใช้ผ้าโลกให้มันประทยัดมายังสักก่อนนี้ บางรัฐบาลก็มากกว่า...ต่อไปนี้จะแยกที่ดินให้ประชาชนแต่เรื่องกล้ายเป็นว่าเข้าวัดบ้างเข้ามัคทายกบังผู้คนก็จับติดไม่สามารถที่จะทำเช่นนั้นต่อไป

ทำอย่างไรเราจะให้พื้นท้องในชนบทไม่ต้องยึดติดกับการพึ่งผ้าโลกถึงขนาดบรรพบุรุษตั้งแต่ยุคสุโขทัยลงมา แต่ขณะเดียวกันเรายังไม่สามารถให้ชีวิตเข้าเลวลงไปอีก สิ่งเหล่านี้มันท้าทายภูมิบัญญາของประเทศไทยดี มันท้าทายผู้กุมอำนาจทั้งปวง แต่พื้นท้องเชื่อมโยงและรับถึงเวลาส่วนใหญ่ใช้ไปในการแก่งแย่งแข่งขันชิงดีกัน อีก 1,000 ปี ก็แก่ใจไม่ได้

บัญชาของสยามประเทศไทยในขณะนี้คือบัญชาดังเดิมยังแก่ไม่ตกบัญชาใหม่ทั้งหมด เข้ามา มีผู้ใดบังคับที่จะรับคำท้าเช่นนี้?

พนมองไปในทางทิศใต้ก็ยังมองไม่เห็น ระบบการเมืองที่เป็นอยู่แม่ปฏิรูปแล้วก็ไม่แน่ว่าจะแก้ปัญหาได้ทั้งหมด เพราะการปฏิรูปการเมืองตามเค้าโครงของคปบ.ในบางด้านอาจเป็น益ต์ ในบางด้านอาจทำให้เราเสียเลือดเนื้อยล แต่กามว่าเมื่อคนเหล่านี้รวมกันเสรีสันต์แล้ว สะอาดบริสุทธิ์ ไม่คดโกงบ้านเมือง แต่โลกครรชน์เข้าที่มีต่อประชาชนผู้ยากไร้จะเป็นเช่นไรไม่มีหลักประกันใดๆ ทั้งสิ้น

ประเด็นการปฏิรูปการเมืองที่เป็นอยู่มันแก่ไปราตรึดังเดพ.ค.2475 เป็นต้นมา ตั้งแต่คดีราษฎรย่างยื่ดอำนาจมาจากราชบוןสมบูรณ์ถาวรสิทธิราชย์ก็เรียงกันมาตลอดว่า ผู้ใดควรขึ้นมาภูมิแกนนำของประเทศไทย บางครั้ง กระทั้งเป็นเวลานานผู้คนที่เป็นผู้นำระบบราชการขึ้นมาครองอำนาจในนามของความบริสุทธิ์ ยุติธรรม หลักการการศึกษา ในนามของคนที่มาจากชนบทที่โดยนัยแล้วไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัว แต่ว่าในปี 2516 เราได้ทำให้หัวทั้งโลกประจักษ์แจ้งแล้วว่ามนไนเป็นความจริง

ระบบเด็ดขาดไม่ว่าจะอ้างสิ่งใดก็ตามมันมีแนวโน้มที่จะแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัว แต่ว่าหลังจากนั้นพวกเรายังจากโคนะบอนเด็ดจัดการไปแล้วคิดว่าโลกมันจะดีขึ้นอย่างมีอำนาจไม่ถูกผูกขาด คิดไม่ถึงว่า อำนาจ เมื่อมันเข้าไปสู่ตลาดหุ้นมีผู้คนมาประมูลมันก็ได้แต่คนมีเงินเท่านั้น

คิดไม่ถึงว่าเทพีเสรีภาค ซึ่งในสายตาของพวกราเตต์ชุดขาวเป็นหญิงสาวหน้าตาสวยจะออกมากเป็นชายร่างเตี้ยอัลกฮาร์ดีเข่นนี้

พื้นอองครับ จริงๆ แล้วในยุคที่เรียกว่าโลกกวิศัตน์ ระบบพระราชการเมืองอาจเรียกได้ว่าเป็นเรื่องล้าหลังสันต์ ในอดีตพระราชการเมืองหัวทั้งหลายหัวทั้งปวงไม่สามารถรับอนุรักษ์นิยม เสรีนิยม สังคมนิยม กระทั้งพระราชคอมมิวนิสต์ล้วนแล้วแต่เป็นผลผลิตของสังคมอุดมสังคม

เมื่อโลกเป็นครั้งแรกถูกแบ่งแยกออกเป็นชนชั้นทุกพระคติ่งก่อรูปขึ้นมา มีระบบนโยบายของตัวเองจากจุดยืนของแต่ละชนชั้นซึ่งอยากจะบอกโลกว่าเป็นเช่นไร

แต่พื้นอองหัวทั้งหลายในยุคปัจจุบันที่เข้าเรียกว่าสังคมข่าวสาร ข่าวสารข้อมูลหัวทั้งหลาย ตั้งแต่ปัญหาราคาข้าวไปจนกระทั้งถึงดวงดาวฟ้าข้อมูลมันทุ่มเทกันไปที่เรา จะก่อรูปเป็นอุดมการณ์ทางชนชั้น มีแต่อาศัยภูมิปัญญาเท่านั้นจึงจะเข้าใจสังคม

ที่ผ่านมาประเทศไทยเองไม่เคยประสบความสำเร็จในการสร้างพระราชการเมืองที่มีอุดมการณ์ ที่มีหลักการที่มีจุดยืนแน่ชัด เลือกไปพรครั้งไหนก็ตาม มันเหมือนกันราวน้ำ หยดเดียว แต่ว่าถึงวันนี้ พื้นอองหัวทั้งหลายระบบพระราชการเมืองแม่ในยุโรปในสหราชอาณาจักรถูก กัดกร่อนด้วยข้อมูลข่าวสารที่มันอยู่เหนืออุดมการณ์ใดๆ หัวทั้งปวง เราไม่สามารถที่จะ กำหนดนโยบายอย่างตายตัว ยิ่งไม่สามารถที่จะถืออุดมการณ์ใดๆ ก็ได้ที่ปรับปรุงมิได้ การแก้ปัญหาจำเป็นต้องใช้ความรู้จ้าเป็นต้องใช้ภูมิปัญญาติดตามข่าวสารอย่างต่อเนื่อง จึงสามารถที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อจะมาเจาะดันปัญหาที่แต่ละชาติได้พบเช่นนี้

ถามว่าทุกวันนี้สังคมไทยจำเป็นต้องมีพระราชการเมืองมากน้อยแค่ไหนจะเป็นที่จะต้องมีการเลือกดังที่ขึ้นต่อพื้นที่ทางภูมิศาสตร์มากน้อยแค่ไหน? ในเมื่อแต่ละพื้นที่ผู้คนไม่เคยมีผลประโยชน์เป็นอันหนึ่งอันเดียว

หวานหัวที่ยกไว้ในจังหวัดหนึ่งกับนายทุนที่ร่ำรวยในจังหวัดหนึ่งถ้าว่ามีใครมีผลประโยชน์อันได้ร่วมกันบ้าง มันไม่มี เช่นเดียวกับในระดับชาติผู้คนแตกออกเป็นกลุ่ม เหล่า เป็นกลุ่มอาชีพ เป็นกลุ่มผลประโยชน์ชั้นนี้แล้วการเป็นตัวแทนของเขตได้เขตหนึ่ง มีความหมายทางการเมืองเช่นใด

เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว หมมีความคิดว่าเราไม่มีทางเลือกเป็นอื่นนอกจากที่ต้องทำให้อำนาจรัฐที่รวมศูนย์มา 100 กว่าปีนี้กระจายไปสู่การแก้ไขปัญหาที่มีลักษณะแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ในแต่ละกลุ่มในแต่ละภูมิภาค

การกระจายอำนาจเป็นเรื่องที่พวกราพดถึงมานาน แต่ว่าต้องเข้าใจข้อนี้ให้ดี การกระจายอำนาจซึ่งเป็นวิภาควิธีที่มีต่อประวัติศาสตร์ประเทศไทยในรอบ 100 กว่าปีที่ผ่านมาไม่ได้หมายความถึงการเอาอำนาจรัฐแบ่งออกเป็นส่วนเป็นเสี้ยว แล้วเอาไปเข้าตลาดหุ้นให้ผู้คนประมูล ไม่ได้หมายความว่าจะต้องมีการเลือกตั้งทุกหย่อมหญ้าทุกหนทุก

แห่ง แต่ทันท้ายความถึงว่า ต่อไปนี้อำนาจจักรพรรดิ์รวมคุณย์ในประเทศไทยมีความกระถอยหลัง ฝ่ายคล้ายให้ประชาชนได้ดูแลตัวเองมากขึ้น

นั่นคือ การกระจายอำนาจที่แท้จริง ลดอำนาจจักรพรรดิลงไป เพิ่มอำนาจของประชาชนในการดูแลตัวเอง เราจะต้องใช้ประชาธิปไตยโดยตรงมากขึ้น ปราศจากตัวแทน แต่ออาศัยการเข้าร่วมของประชาชนหมู่เหล่าต่างๆ ออาศัยการเข้าร่วมของประชาชนในระดับราษฎร์ ในระดับท้องถิ่นเมืองที่จะจัดการทรัพยากรของตัวเองมีสิทธิที่จะดูแลผลประโยชน์ของตัวเองโดยไม่มีใครหน้าไหนเข้ามาแทรกแซงเกี่ยวข้อง เราต้องการการกระจายอำนาจเพื่อเรารู้สึกว่าเราจำเป็นต้องกระจายการแบ่งปันภูมิภาคและกระบวนการ การแบ่งปันภูมิภาค ไม่ใช่ว่าเปิดพื้นที่ในการเลือกตั้งมากขึ้นให้กับบุคคลที่เรียกว่าผู้การเมืองอาชีพ แต่เป็นการเปิดพื้นที่มากขึ้นให้ประชาชนใช้อำนาจโดยตรง

แน่นอนพุดเช่นนี้แล้ว ผมไม่ได้หมายความว่าเราจะไม่มีการเลือกตั้งเลย คนอย่างสุธรรม แสงประทุม ยังมีที่อยู่อีกเยอะ แต่ผมหมายความว่าในระดับพื้นฐาน ประชาชนจำเป็นต้องดูแลตัวเองเพื่อгалเวลาได้พิสูจน์แล้วว่าอำนาจหน้าที่หากไว้กับใครไม่ได้ดูดีมีแต่ต้องใช้มันด้วยมือของคุณเอง จึงจะสามารถคุ้มครองปักป้องผลประโยชน์ของตัวเองได้ แต่ในระดับชาติเรายังคงต้องการ การนำที่ปรัชญาผลประโยชน์ประชาจากแก้ไข คาดย่อย ทั้งหลายที่มาเล่นเกมทางการเมืองโดยไม่เกรงใจประชาชน

เราต้องการ การนำที่มีความรู้มีความสามารถและที่สำคัญที่สุดคือมีความกล้าหาญที่จะหักด่านอุปสรรคทั้งปวงที่ขวางกั้นความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทยไว้ อีกไม่นานเขากำลังรู้สึกว่า ที่น้องทั้งหลายครับ ปัญหามีอยู่ว่ารัฐธรรมนูญนี้แม้จะมีการเลือกตั้งทางอ้อม แม้จะมีการให้เลือกตัวแทนของประชาชนที่จบปริญญาตรีของทุกจังหวัด แต่ถึงที่สุดแล้วคนที่จะตัดสินว่าใครเข้ามาผ่านในสภากำลังรัฐธรรมนูญก็คือสภาพัฒนาราชภูมิ

พี่น้องครับ เท่านั้นยังไม่เป็นไรบัญชาคือว่าเราไม่รู้เลยว่าเขากำลังรัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดยมีเนื้อหาเช่นไร? มันอาจเป็นรัฐธรรมนูญที่ถูกหลังเข้าคลองก็ได้ มันอาจเป็นรัฐธรรมนูญที่ปกป้องผลประโยชน์ที่มีอยู่ก็ได้ เพราะจะเห็นภาพว่าบัญชาทั้งหลายทั้งปวง นี้จะมีผู้ใดแก้ไข

ผมเสียใจที่จะมีคำตอบแบบเก่าๆ มันขึ้นกับพลังของประชาชน มันขึ้นกับว่า ประชาชนจะแสดงเจตนาณ์ของตัวเองออกมากหรือไม่ (ปรนนิพน)

มันขึ้นอยู่กับว่าประชาชนทุกวันนี้พร้อมหรือยังที่จะบอกว่าเราต้องการสิ่งใด

พี่น้องทั้งหลาย ที่ผ่านมาโลกตราชานั่ว่าเราเป็นคนที่พ่ายแพ้สมความมองข้างแต่ เราผ่านร้อนผ่านหนาวมาขนาดนี้แล้ว พี่น้องทุกคนรู้ว่าอำนาจทั้งหลายไม่ใช่เรื่องของอำนาจทั้งปวงเป็นเรื่องของการที่จะแสดงให้คนอื่นเห็นว่าเราไม่คิดอยตาม

ผลประโยชน์ของประชาชนผู้เสียเบรียบทั้งหลายจะได้มาก็ต่อเมื่อพวกเขารู้จักทำให้ผู้คนอำนาจทางการเงิน ทุกวันนี้เรารู้ว่าไม่มีสังคมในอุดมคติ เราอาจไม่ได้ผ่านถึงสังคมนิยมเหมือนสังคมก่อนเรารู้ว่าไม่ได้คิดถึงเรื่องประชาชนต้องเป็นใหญ่ในแผ่นดินเรา อาจไม่ได้คิดว่าทุกคนจะต้องเสมอภาคในทางวัสดุ แต่ว่าสังคมไทยทุกวันนี้มีคิดว่าเราทำให้มันดีขึ้นได้ เราทำให้มันเปลี่ยนแปลงกันน้อยลงได้

ถ้ามองว่า ในหมู่ประชาชนทุกวันนี้มีใครเล่าที่เป็นปากเสียงของพวกเขามีใครเล่าที่สามารถประคับประคองพวกเราไปสู่ชีวิตที่ดีกว่า มีใครเล่าที่จะนำพาประเทศไทยไปยังเดียงบ่าเดียงไหสให้กับอารยประเทศ มีคนกี่คนที่จะทำให้สังคมไทยรื่นรมย์ และพาสุกเป็นที่ที่เด็กน้อยสามารถวิ่งเล่นได้อย่างอิสระเสรี

ถ้าจะมองไปหนึ่งเห็นมีพลังกลุ่มเดียว ก็มีแต่พวกเราก็หันนั้นที่จะถือครองหัวใจเดือนดุล่า ฝ่าอุปสรรคทั้งหลายอีกครั้งหนึ่ง

พี่น้องครับ ทุกวันนี้เรารู้อยู่กันอย่างกระฉับกระเฉยแต่ความหายใจที่เราเคยฟิกฟักมาตั้งแต่เยาว์วัย ความเป็นความด้วยที่เราผ่านมาแล้วอย่างตอกฟลีก ผมคิดว่าจะทำให้เราสามารถถ่วงดุลความล่ำภารมต่ำข้าในสังคมนี้ได้ ด้วยวิถีชีวิตที่ไม่คิดอยตาม ด้วยวิถีชีวิตที่แตกต่าง

เราต้องกล้าปฏิเสธความไว้สาระของกระแสหลักในสังคม เราต้องกล้าวิเริ่มสร้างสรรค์และนำพาผู้คนรุ่นหลัง ๆ ในที่ที่เรารู้

กลับอกพากเขาว่าคุณค่าของชีวิตมิได้มีเพียงการกอบโกยทุกอย่างเข้าหาตัว กลับอกกับพากเขาว่าชีวิตหากจะมีค่าอยู่กับการเชื่อมร้อยตนเองเข้ากับเพื่อนมนุษย์ เพื่อชีวิตร่วมกันและเดียวกันรักษาปัจเจกภาพสร้างมันขึ้นมาให้รุ่งเรืองที่สุดเพื่อ จะได้สมบทส่วนให้กับมนุษยชาติได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

พื้นองครับ พูดกับพูดเตะ ถ้าเราร่วมพลังกันอีกความสามารถที่จะผลักดันการปฏิรูปการเมืองของประเทศไทยสามารถที่จะทำให้ระบบการเมืองนี้ดีขึ้นได้ เราสามารถที่จะถ่วงดุลย์ผู้ใช้อำนาจในทางที่ผิด และความสามารถที่จะวางแผนผังอำนาจเสียใหม่ในสังคมไทย

การที่เราทำลายการผูกขาดอำนาจเมื่อหลายปีก่อน มิได้หมายความว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะมาลงเอยแค่การเลือกตั้ง มิได้หมายความว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องใช้เงินซื้อ

พื้นองทั้งหลาย 20 ปี ผ่านมา ผมรู้ว่าแต่ละคนประสบความสำเร็จในชีวิตส่วนตัว ผมรู้ว่าแต่ละคนล้มตาอ้าปากได้แล้ว ผมรู้ว่าแต่ละคนสามารถเลี้ยแผลตัวเองได้โดยไม่ต้องการให้ผู้ใดมาเยียวยา แต่พื้นองกินข้าวแต่ละคำพื้นองสำนึก พื้นองพอใจหรือว่ายังมีผู้คนอีกมากที่ไม่มีข้าวจะกิน ขณะที่เรากินอิ่มนอนอุ่น ยังมีคนที่นอนเห็นบนหน้า ประเทศไทยวันนี้จะว่าไปแล้วทุกข์ยิ่งกว่าสามัญเมื่อ 20 ปี ก่อนด้วยซ้ำ นานนับ 2 ทศวรรษ แล้วพื้นองเก็บพื้นที่กร้างว่างเปล่าในดวงใจไว้ทำไม้ ถึงเวลาแล้วที่จะต้องปลูกพืชปลูกผล ทำให้ภัยเดิมเติมขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง

นานนับ 2 ทศวรรษแล้วที่ประเทศไทยไม่มีพลังบริสุทธิ์ที่จะยืนยันความถูกต้อง งดงามโดยใช้สติปัญญาที่ไม่คิดถึงตนเอง โดยเพชญ์กับความชั่ว ráy แบบไม่หลบตา กีครั้งกีหนนี่เราตึงให้กากิน ระหว่างที่บอบช้ำเลียแผล ผู้คนก็จะกดวยชัยชนะไปใช้ประโยชน์และเหยียบย่าช้ำเติม

ใช่ นาน 20 ปี แล้วที่ผู้คนมองข้ามหัวคนอย่างพากเราไป

บัดนี้เดิบใหญ่มีบทเรียน มันจะนำเสียดายมากถ้าเราไม่ลุกขึ้นยืนอีกครั้งหนึ่ง

ขอคุณครับ

คำปราศากฯ ณ วาระ 20 ปี 6 ตุลา

โดย

ดร.นงชัย วิจิจกุล

และ

คำปราศารย์เดือนตุลา-สู่อหาคตสังคมไทย

โดย

ดร.เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

จัดพิมพ์ เผยแพร่โดย

คณะกรรมการประสานงานคนเดือนตุลา
คณะกรรมการประสานงานคนเดือนตุลา
(องค์กรสืบเนื่อง)

งานออกแบบประเทศไทย

โครงการปฏิรูปการเมือง

จุฬาวิชาการ '39

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดพิมพ์ข้าเพื่อเผยแพร่ โดย
ประชาคมเดือนถูลาภรรักประชาธิปไตย
และ คุณจิราพร จตุรพรประดิษฐ์
(ไม่สงวนลิขสิทธิ์)

หายใจลึก ๆ ...แล้วมีตัวเรียนหุ้นเพื่อเป็นพัลส์สังคม

ก่อนที่เราจะก้าวไปถึงจุดที่ว่า ความหมายหรือวิธีการในการปฏิรูปการเมืองเป็นอย่างไร คงจะต้องตอบปัญหาให้ได้ก่อนว่า ทำไมเราจึงไม่ปฏิรูปคัน???

ทำไมไม่ปฏิรูปคันก่อนที่จะปฏิรูประบบ?

ปัญหานี้คงเป็นปัญหาใจสำหรับคนไทยหลาย ๆ คนด้วยกัน สำหรับคำตอนท่านศาสตราจารย์ ดร.อมรา จันทรสมบูรณ์ ได้ให้ไว้ดังนี้ "...ค่ากล่าวที่ว่า คนเดี๋ยวอย่างทุกอย่างก็ไม่มีปัญหา ค่ากล่าวนี้ย้อมเป็นค่ากล่าวที่ถูกต้อง แต่มีเงื่อนไขว่าทุกคนนั้นต้องเป็นคนดีเหมือนกับองค์พระพุทธเจ้าหมดทุกคน เพราะหากเป็นเช่นนี้ระบบก็ไม่มีความสำคัญเลย แต่ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นทุก ๆ วันนี้ไม่เป็นเช่นนั้น เพราะทุกคนมีพฤติกรรม มีความอยากร้าย มีความโลภ มีคนเลวมาก มีคนดีน้อย มีคนสุจริต มีคนไม่สุจริต และผู้เขียนได้นอกแก่นักศึกษาว่า นักศึกษาอย่าคิดว่าทุกคนเป็นคนดีโดยไม่มีข้อบ่งชี้ แม้แต่ตัวผู้เขียนเอง นักศึกษาถือว่าได้คิดว่าตัวผู้เขียนจะมีความดีมากหมาย เพราะตัวผู้เขียนที่ยังไม่อาจไว้วางใจตัวเองเมื่อมีโอกาส ดังนั้นถ้าไม่มีระบบมาควบคุม ใคร ๆ ก็อาจรวยโดยการลักด้วยมือ คนตีมากก็อาจมีความยั่งยืนได้มากกว่าคนตีน้อย แต่คนตีมากก็อาจถูกดัดหักที่ความยั่งยืนใจนั้นหมดไปได้หากไม่มีระบบควบคุมที่ต้องดันนั้นระบบ จึงเป็นเครื่องควบคุมคน ระบบจึงจำต้องยกเว้น..." และศาสตราจารย์นายแพทย์ประเสริฐ วงศ์ ยังได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มอีกว่า "...การทุจริตครั้งล่าสุดโดยผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงนี้เป็นปัญหาที่ไม่มีทางออก การไปนิมนต์พระมาเทศาให้เป็นคนตีคงจะไม่มีหวัง เพราะเข้าเหล่านั้นไม่กล้าบ้าแต่เขากลัวการตรวจสอบ การตรวจสอบเป็นระบบอย่างหนึ่ง ฉะนั้นจึงต้องแก้ไขระบบ หรือปฏิรูประบบตรวจสอบให้ทรงประสิทธิภาพที่ทำให้การทุจริตเป็นไปได้ยาก..."

เมื่อเข้าใจแล้วว่าทำไมจึงต้องปฏิรูประบบ ก็ต้องทำความเข้าใจขั้นต่อไปว่า เพราะเหตุใดจึงต้องปฏิรูปการเมืองเพื่อเข้าใจรากฐานที่มาของ การปฏิรูปการเมือง

ทำไมต้องปฏิรูปการเมือง?

เหตุที่ต้องปฏิรูปการเมืองก็ เพราะระบบการเมืองของประเทศไทยเราที่ใช้อยู่นั้นมีปัญหารือว่างทั้งความชอบธรรม และประสิทธิภาพ ไม่สามารถแก้ปัญหาที่มีอยู่ในประเทศไทยได้เลย และยังเอื้ออำนวยต่อการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งทำให้เกิดสภาพปัญหาทางการเมืองหลายประการด้วยกัน เช่น

1. การใช้เงินเป็นใหญ่
2. การซุกซាជทางการเมืองโดยคนจำนวนห้ออย
3. การที่คนดีมีความสามารถเข้าไปสู่การเมืองได้ยาก
4. การทุจริตประพฤติมิชอบ
5. การเด็ดขาดโดยระบบรัฐสภา
6. การต่อสู้ขัดแย้งเรื่องความไม่ร่วมมือและการเมือง
7. การขาดประสิทธิภาพทางการบริหาร และทางนิติบัญญัติ
8. การขาดสภาวะผู้นำทางการเมือง

ถ้าพิจารณาดูให้ดีแล้วจะพบว่า ปัญหาใหญ่เล็กของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการจราจร รถติด น้ำท่วม ฯลฯ ล้วนแต่ร่องรอยการปฏิรูประบบการเมือง เพื่อจะได้ดำเนินการไปสู่การแก้ปัญหา เปรียบเสมือน ปัญหาเป็นแม่กุญแจ และการปฏิรูปการเมืองก็จะเป็นกุญแจไขปัญหาไปสู่แสงสว่างของประเทศไทย

ตอนนี้พวกเรารู้แล้วเช้าใจถึงสาเหตุและความจำเป็นในการปฏิรูปการเมืองแล้ว ถึงเวลาที่จะรู้ความหมายและวิธีการเสียที่ หายใจลึก ๆ อีกครั้งหนึ่งนะ

ความหมายและวัตถุประสงค์

การปฏิรูปการเมือง (political reform) คือ การปรับปรุง แก้ปัญหาของระบบการเมืองทั้งระบบ เพื่อให้นักการเมืองในระบบมีความสุจริต และแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ทั้งนี้โดยมุ่งปรับปรุงระบบรัฐสภาแบบล้าหลังให้มีระบบรัฐสภาแบบทันสมัยและมีเหตุผล

ลักษณะของการปฏิรูปการเมือง โดยสรุปมีสาระสำคัญดังนี้ คือ

1. การปฏิรูปการเมืองต้องแก้ไขปัญหาของระบบการเมืองทั้งระบบ ไม่ใช่จุดใดจุดหนึ่นโดยหยิบยกปัญหาทุกปัญหาที่ระบบการเมืองนั้น ๆ ประสบอยู่มาพิจารณา และหามาตรการแก้ไขทั้งระบบให้สอดคล้องกัน ไม่ใช่แก้ไขที่จุดใดจุดหนึ่งแล้วไปสร้างปัญหาให้จุดอื่น
2. การปฏิรูปทางการเมืองมีจุดมุ่งหมายสร้างความสุจริตและประสิทธิภาพทางการเมือง ขัดความทุจริตทุกรูปแบบ สร้างเสถียรภาพทางการเมือง และส่งเสริมประสิทธิภาพขององค์กรทางการเมือง
3. ยกร่างรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้เป็นการปฏิรูปทางการเมืองในคราวเดียวกัน ให้แก้ไขระบบเป็นแหง (package) ซึ่งหมายถึงการนำ

รัฐธรรมนูญมาทำให้ระบบรัฐส่วนมีเหตุผลสามารถลดการทุจริตและเพิ่มประสิทธิภาพ แนวทางนี้เรียกว่า “แนวทางรัฐธรรมนูญนิยม” หรือคุณสติดิวชันแนลลิสม์ (constitutionalism)

จะต้องปฏิรูปอะไรบ้างและจะปฏิรูปอย่างไร?

การปฏิรูปการเมืองมีจุดมุ่งหมายในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งสามารถสรุปเป็น ตารางได้ดังนี้

ประเด็นของการแก้ปัญหา	มาตรการ
1. ลดการใช้เงินเย็นใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขวิธีการเลือกตั้ง - ม่องค์กรตรวจสอบ และ กระบวนการ สอบสวนลงโทษ (impeachment)
2. ลดการผูกขาดทางการเมืองโดยคน จำนวนน้อย	<ul style="list-style-type: none"> - ทำให้พรรคราชการเมืองเป็นประชาธิปไตย และรัฐให้เงินอุดหนุนพรรคราชการเมือง
3. ทำให้คนเดียวไม่สู่การเมืองได้ง่ายขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงระบบเลือกตั้ง
4. ลดการทุจริตประพฤติมิชอบ	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างองค์กรตรวจสอบและการ สอบสวนลงโทษ (impeachment)
5. จำกัดการเป็นผู้ดูแลการในรัฐสภา	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างองค์กรตรวจสอบ - ปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภา และรัฐบาล
6. ลดการต่อสู้ขัดแย้งเรื่องรัฐและสร้าง เสถียรภาพทางการเมือง	<ul style="list-style-type: none"> - ทำพรรคราชการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย - ปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างสภาคับ รัฐบาล - การสร้างสถานะพิเศษให้นายกรัฐมนตรี
7. เพิ่มประสิทธิภาพให้ฝ่ายบริหารและ นิติบัญญัติ	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างสภาวะผู้นำให้นายกรัฐมนตรี - ปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างสภาคับ รัฐบาล - ปรับปรุงการดำเนินงานของสภา
8. การสร้างสถานะผู้นำทางการเมือง	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างสถานะพิเศษให้นายกรัฐมนตรี

สรุปมาตรการในการปฏิรูปการเมือง เพื่อเข้าใจง่าย ๆ ก็คือ

1. ปฏิรูประบบพรรคการเมืองและระบบเลือกตั้ง
2. การสร้างองค์กรตรวจสอบและกระบวนการสอบสวนลงโทษ (impeachment)
3. การสร้างสถานะผู้นำให้นายกรัฐมนตรี

1. ปฏิรูประบบพรรคราชการเมืองและระบบเลือกตั้ง

- ทำพรรคราชการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย และรัฐให้เงินอุดหนุนพรรคราชการเมืองที่ เป็นประชาธิปไตย เพื่อลดอำนาจเงินคุ้มครองและการที่พรรครัฐต้องร้อนรนหาเงิน
- การควบคุมการใช้เงินของพรรคราชการเมือง
- การแบ่งเขตเลือกตั้ง
- การเลือกตั้งส่วนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อเพื่อเพิ่มโอกาสให้คนดีมีความสามารถ เข้าไปสู่การเมืองได้ง่ายขึ้นและลดการซื้อเสียง
- การมีองค์กรกลางควบคุมการเลือกตั้งที่ เป็นอิสระและมีอำนาจตามกฎหมาย

2. การสร้างองค์กรตรวจสอบและกระบวนการสอบสวนลงโทษ (impeachment)

ระบบบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบันขาดองค์กรตรวจสอบที่มีอิสระและมีพลัง เป็นเหตุให้เกิด “ความไม่สงบ” ขึ้นด้วยประการต่าง ๆ ซึ่งส่งผลกระทบร้ายแรงต่อ กิจการของประเทศไทยทั้งหมด เพราะฉะนั้นในการปฏิรูปทางการเมืองต้องบัญญัติให้มีองค์ กรรมมหาชนที่ เป็นอิสระ เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง สถาบันตรวจสอบเงินแผ่นดิน สถาบันตรวจสอบการทุจริตประพฤติมิชอบ และกระบวนการสอบสวนลงโทษผู้ดำรง ตำแหน่งระดับสูง

องค์รวมมหาชนอิสระที่กล่าวมานี้เป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการเมือง

3. การสร้างสถานะผู้นำให้นายกรัฐมนตรี

หากนายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็นหัวหน้าพรรคราชที่เท่านั้น ส.ส.ในพรรคนี้เดียว กันและ ในพรรคร่วมรัฐบาลยอมสามารถกระทำการกดดันนายกรัฐมนตรีได้ตลอดเวลา ทำให้ นายกรัฐมนตรีขาดสภาวะผู้นำที่จะแก้ปัญหาได้ทันท่วงที การปฏิรูปการเมืองต้องแก้ไขให้ นายกรัฐมนตรีมีสถานะพิเศษไม่ตกอยู่ภายใต้ความกดดันมากเกิน และมีอำนาจในการ แก้ไขได้ดีกว่า อำนาจของนายกรัฐมนตรีในที่นี้จะถูกตั่งคุลและตรวจสอบด้วยองค์กรและ

กระบวนการดังกล่าวในข้อ 2 ข้างต้นซึ่งจะได้ผลในทางสร้างสรรค์มากกว่าการเล่นเกม การเมืองกดดัน

นอกจากนี้ยังความมีการบัญญัติสิทธิชุมชนไว้ในรัฐธรรมนูญ อันจะเป็นการกระจายอำนาจการดำเนินการต่าง ๆ รวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติไปสู่ชุมชน ข้อนี้มีความสำคัญมาก เพราะจะลดความขัดแย้งและช่วยแก้ไขปัญหาความยากจน ปัญหาลังคอม และปัญหาสิ่งแวดล้อมพร้อมกันไป

วิธีการปฏิรูปทางการเมือง

(1) วิธีการปฏิรูปทางการเมือง คือ ทำการยกเว้นรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ และตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ทั้งสองอย่างในคราวเดียวกัน

(2) การกระทำดังกล่าวข้างต้นไม่สามารถทำได้ในรัฐสภาตามปกติ เพราะสมาชิกรัฐสภาเป็นผู้ที่จะยกเว้นรัฐธรรมนูญและกฎหมายประจำปีประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งผู้ที่จะยกเว้นขึ้นใหม่ได้นั้นจะต้องเข้าใจสภาพปัญหาทางการเมือง และทางสังคมวิทยา ตลอดจนมีความเชี่ยวชาญทางกฎหมายมหาชนเป็นอย่างดี

(3) การที่จะยกเว้นรัฐธรรมนูญและกฎหมายประจำปีประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ให้มีการปฏิรูปการเมือง จำเป็นต้องมีการตั้งคณะกรรมการพิเศษกร่างรัฐธรรมนูญโดยมีองค์ประกอบและวิธีดำเนินการที่เหมาะสม

การที่จะตั้งคณะกรรมการพิเศษดังกล่าวได้จำเป็นต้องเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญปัจจุบัน ในมาตรา 211 ซึ่งปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมแล้วโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2539 โดยได้กำหนดให้เป็น "สภาร่างรัฐธรรมนูญ"

ขณะนี้ประเทศไทยกำลังรอสภาร่างรัฐธรรมนูญเพื่อจะมาทำหน้าที่ยกเว้นรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ ตามแนวทางรัฐธรรมนูญนิยม เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเมืองต่อไป

(4) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้พระบรมมีแก้ไขวิกฤตการณ์

การเมืองในระบบสภาคบัญชีตั้งเติมของฝั่งเสียงดุลกุลคลานได้เสียภาษีราษฎรช้านาน จนกระทั่ง นายพลเดอโกล ผู้นำประเทศไทยในขณะนั้นทำการปฏิรูปการเมืองโดยสั่งให้ยกเว้นรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ ประเทศไทยไม่มีคนอย่าง นายพลเดอโกล แต่เรามีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งสำหรับคนไทยแล้วพระองค์ทรงเป็นยิ่งกว่านายพลเดอโกล แต่ก็ทรงมี

พระสถานะพิเศษที่อยู่เหนือการเมือง พระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นคนไทยคนเดียวที่ผู้คนให้ความเคารพพร้อมที่จะทำตามเมื่อทราบว่าพระองค์ต้องทรงต้องการอย่างไร เมื่อบ้านเมืองเกิดวิกฤตการณ์จำเป็นที่ต้องทรงเข้ามาแก้ไขเสมอ ทั้งนี้เป็นพระราชวินิจฉัยส่วนพระองค์ว่าเมื่อใดถึงจุดวิกฤติที่ต้องทรงเข้ามา

ตอนนี้การปฏิรูปการเมืองแรงมาก แรงจนสามารถหลักต้นให้มีสภาวะร่างรัฐธรรมนูญเกิดขึ้น แต่คุณไทยจ้า อย่าเพิ่งสบายใจ พากเราต้องขอระยะเวลาอีกสักพักให้ลืมไว้สักคอมให้ดี เพราะพวกนี้อาจกำลังคืนคลานหาโอกาสซ่อนทาง “กิน” ต่อไป จากระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ แต่มีสิ่งหนึ่งที่ทุกคนต้องเข้าใจว่า ทำไม่ต้องมีสภาวะร่างรัฐธรรมนูญ

ทำไมต้องมีสภาวะร่างรัฐธรรมนูญ?

ทำไมการปฏิรูปการเมืองจึงต้องหลักต้นให้มีสภาวะร่างรัฐธรรมนูญขึ้น ? หลายคนคงสงสัยว่าพระเจ้าอยู่หัวจึงจะต้องมีสภาวะร่างรัฐธรรมนูญเพื่อทำหน้าที่ร่างหรือแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญอีก ทั้ง ๆ ที่โดยปกติแล้วรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็กำหนดให้อำนาจในการออกกฎหมายหรือแก้ไขเพิ่มเติมเป็นของฝ่ายนิติบัญญัติ (รัฐสภา) อยู่แล้ว ทำไมจึงไม่ให้รัฐสภาเป็นผู้ร่างหรือแก้ไขรัฐธรรมนูญเสียเอง

สาเหตุหนึ่งที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า “อ่านใจในการร่างหรือแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ” กับ “อ่านใจในการร่างหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย” เป็นคนละอ่านใจกัน ซึ่งอ่านใจในการร่างหรือแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญคืออ่านใจที่เรียกว่า “อ่านใจในการก่อตั้งองค์กรทางการเมือง” ส่วนอ่านใจในการร่างหรือแก้ไขเพิ่มเติมและออกกฎหมายคือ “อ่านใจนิติบัญญัติ”

“อ่านใจในการก่อตั้งองค์กรทางการเมือง” คืออะไร?

อ่านใจในการก่อตั้งองค์กรทางการเมือง เป็นอ่านใจสูงสุดที่มีอยู่ก่อนรัฐธรรมนูญ และมีอยู่เหนือรัฐ ใจของคนนี้เป็นผู้ให้กำเนิดรัฐธรรมนูญ จึงเป็นอ่านใจที่อยู่เหนือรัฐธรรมนูญ และอยู่เหนือองค์กรทางการเมืองทั้งหมดโดยรัฐธรรมนูญให้กรณีนี้อ่านใจในการก่อตั้งองค์กรทางการเมืองก็อยู่กับเมืองแม่ผู้ให้รัฐธรรมนูญนั่นเอง หรือในกรณีที่พระมหาภัตตริย์ในระบบทสมบูรณ์ราษฎร์สิทธิราช พระราชาท่านรัฐธรรมนูญให้กับประชาชน กรณีนี้อ่านใจในการก่อตั้งองค์กรทางการเมืองย่อมอยู่กับพระมหาภัตตริย์ และในการณ์ที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตย อ่านใจในการก่อตั้งองค์กรทางการเมืองย่อมอยู่ที่ประชาชนเจ้าของอ่านใจอีกด้วย

เนื่องจากอำนาจในการก่อตั้งองค์กรทางการเมืองเป็นผู้สร้างรัฐธรรมนูญ ดังนั้นจึงอยู่สูงกว่าอำนาจนิติบัญญัติซึ่งเป็นอำนาจที่ถูกจัดตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญ

“อำนาจในการออกกฎหมายและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย” คืออะไร?

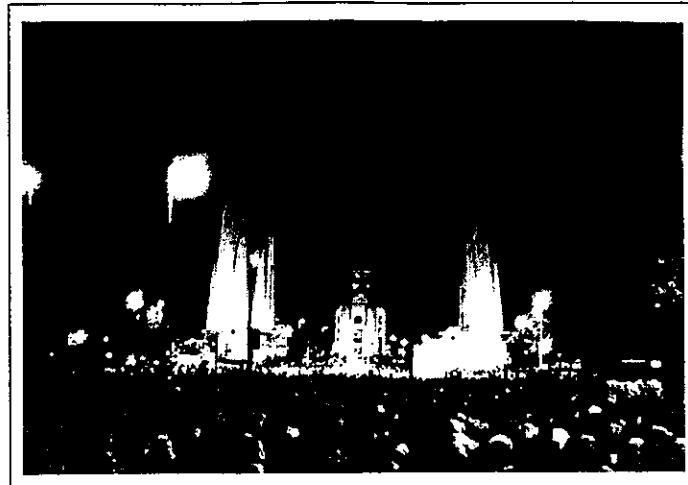
เมื่องค์กรณิดิบัญญัติถูกตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญ จึงมีอำนาจเพียงตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ องค์กรณิดิบัญญัติไม่สามารถที่จะใช้อำนาจที่ได้รับจากรัฐธรรมนูญนั้นกลับไปแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้นเองได้ ดังนั้นอำนาจในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญจึงเป็นอำนาจต่อเนื่องของ “อำนาจในการก่อตั้งองค์กรทางการเมือง” นั้นเอง ที่เป็นเช่นนี้ เพราะ ถ้าอำนาจในการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ กับอำนาจนิติบัญญัติเป็นสิ่งเดียวกันก็เท่ากับว่า ยอมให้องค์กรที่รัฐธรรมนูญสร้างขึ้นคือรัฐสภาสามารถขยายอำนาจของตนเหนืออำนาจอันได้โดยไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งจะทำลายตัวรัฐธรรมนูญนั้นเองในท้ายที่สุด

เมื่ออำนาจในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญต่างจากอำนาจนิติบัญญัติและอยู่เหนืออำนาจนิติบัญญัติจึงไม่สามารถใช้อองค์กรแล้ววิธีการเดียวกันในการออกและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายธรรมดามาใช้กับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ แต่จำเป็นต้องมีระบบการร่างและแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นพิเศษ มีองค์กรพิเศษ ใช้วิธีการพิเศษ ดังเช่นกรณีที่ประชาชนผู้มีอำนาจสูงสุดในการจัดตั้งองค์กรทางการเมือง เลือกตั้ง “สภาร่างรัฐธรรมนูญ” ให้เป็นผู้ยกเว้นรัฐธรรมนูญแทนตน (ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2534 มาตรา 211)

ผู้จัดพิมพ์ช้าเพื่อเผยแพร่สู่ประชาชนของขอบคุณ โครงการปฏิรูปการเมือง งานอุปทาน
วิชาการ'39 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศจ. ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และนิสิต
คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ ผู้มีส่วนก่อให้เกิดเอกสารเผยแพร่ “ทางออกของประเทศไทย”
ฉบับพิมพ์ครั้งแรก

ทางออกของประเทศไทย

โครงการปฏิรูปการเมือง จุฬาวิชาการ '39

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้จัดพิมพ์ช้าเพื่อเผยแพร่ โดย
ประชาชนเคื่องหนุนผู้รักประเทศไทย
และ คุณบริราพ จตุรพงประดิษฐ์
(ในสองวงล้อลิขสิทธิ์)